

Deleøkonomien på fremmarch

AF CHEFKONSULENT MALTJE MUNKØE, SKATTEPOLITISK CHEF JACOB RAVN, UNDERDIREKTØR
 GEERT LAIER CHRISTENSEN

RESUMÉ

Den såkaldte deleøkonomi er i vækst, og især overnatningsportalen Airbnb og samkørsels-/taxaordningen Uber har trukket overskrifter. Dansk Erhverv har undersøgt omfanget af den nye deleøkonomi og analyseret deleøkonomiens nøgletal:

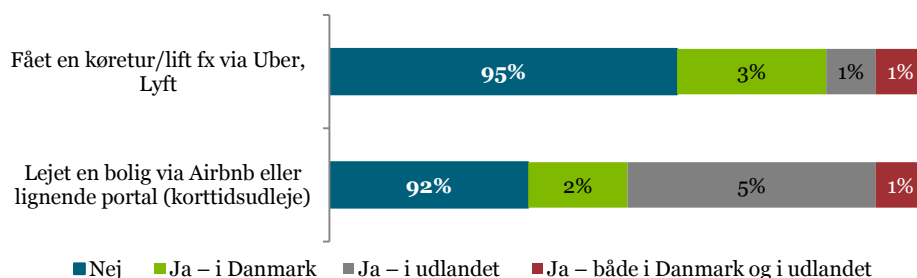
- Set over de seneste 12 måneder har lidt under hver tiende voksne dansker betalt for en overnatning via Airbnb eller lignende deleøkonomiske sider, og godt hver tyvende har fået et lift via Uber, Lyft eller lignende.
- Mange bruger de deleøkonomiske muligheder i udlandet, formentlig i forbindelse med ferier, men en del har også gjort det herhjemme.
- Det er især unge og folk fra København og de store byer, som benytter de deleøkonomiske muligheder.

Deleøkonomien er blevet relativt udbredt, navnlig blandt unge og folk bosat i storbyerne

Samlet set har godt hver tiende dansker inden for de seneste 12 måneder brugt en deleøkonomisk ordning, enten Airbnb-overnatninger eller samkørsel/taxakørsel via Uber/Lyft. Derimod lader andre typer af deleøkonomiske platforme ikke at have vundet nævneværdig udbredelse – i hvert fald indtil videre (ej vist i figuren). Anvendelsen af deleøkonomi sker i væsentligt omfang i forbindelse med udlandsrejser, mens ca. 3 pct. har anvendt Airbnb og Uber i Danmark.

Figur 1

Andel af befolkningen, som inden for de seneste 12 måneder har...ⁱⁱ

Kilde: Repræsentativt survey blandt den voksne befolkning, Norstat for Dansk Erhverv, i september 2015ⁱⁱⁱ

Anm.: Der er indsamlet i alt 1.011 besvarelser. Derved er den statistiske usikkerhed maksimalt 3 pct. og for de viste fordelinger væsentligt mindre, svarende til at 6-10% har brugt Airbnb eller lignende og 4-6% har brugt Uber/Lyft eller lignende, enten i Danmark eller udland, ved et konventionelt 95% signifikansniveau
 På grund af afrunding summerer figuren ikke nødvendigvis til 100%

Hvad er deleøkonomi?

Som man normalt bruger begrebet har deleøkonomien to særlige kendetegn.

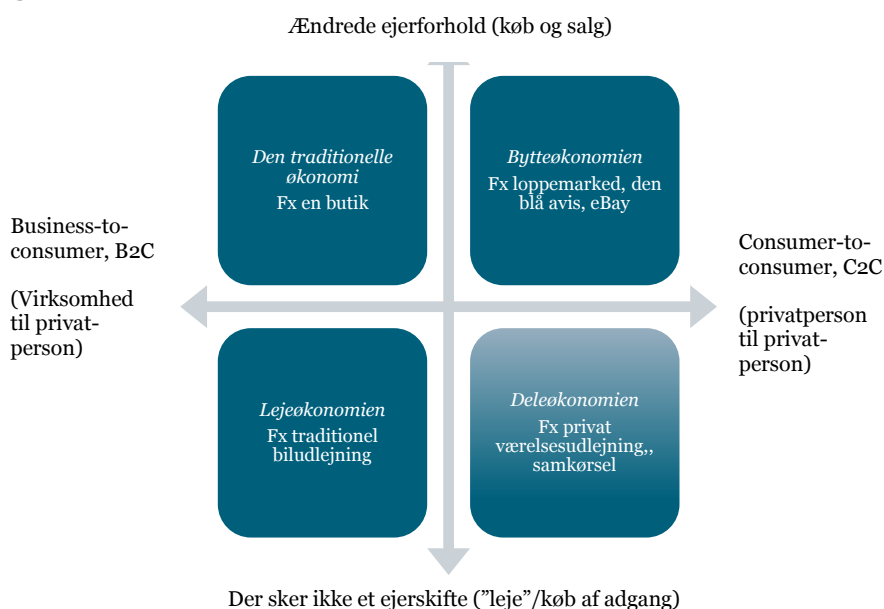
For det første er der tale om kommercielle udvekslinger mellem to privatpersoner (såkaldt consumer-to-consumer C2C eller "peer-to-peer") med en virksomhed som medlem, typisk ved en app eller anden digital platform, snarere end en relation mellem en privatperson og en virksomhed ("B2C"). Sådanne udvekslinger har altid fundet sted, men fænomenet er eksploderet i omfang på grund af de digitale muligheder. For det andet sker der ikke et egentligt køb og salg, men "køb af adgang"/midlertidigt leje/udlån, hvor én person midlertidigt stiller en ejendel til rådighed for en anden, man ikke kender i forvejen.

Denne opfattelse af, hvad deleøkonomi indebærer, bliver i praksis nogle gange udfordret af virksomheder, der lader sig inspirere i deres anvendelse af digitale koncepter. Det gælder eksempelvis nogle biludlejningsselskaber, der tillader brugerne at leje en bil på timebasis via en app, hvilket gør udlejningsprocessen meget nemmere. Selvom der i princippet er tale om traditionel biludlejning mellem en virksomhed og en privatperson, er det klart, at sådanne koncepter har en del til fælles med deleøkonomiens korttids-udvekslinger.

Der opstår således mange steder i samfundsøkonomien nye deleøkonomiske eller deleøkonomi-lignende koncepter, som er baseret på de digitale muligheder og korttidsbaseret køb af adgang.

Figur 2

Øversigt over elementerne i den moderne økonomi

Deleøkonomien er kendetegnet ved økonomiske udvekslinger mellem to privatpersoner, og leje/"køb af adgang" snarere end køb og salg, hvor ejerskabet over noget skifter hænder

Kilde: Dansk Erhverv

Især unge og storbymennesker bruger deleøkonomi

Næppe overraskende er der en overvægt af unge og personer bosat i landets større byer blandt brugerne af deleøkonomi-pladformer (fx Airbnb og Uber). En væsentlig del af disse anvendelser sker i udlandet, givetvis i forbindelse med turistophold.

Især de unge og folk i storbyerne bruger deleøkonomien

Figur 3

Andel der har brugt Airbnb, Uber eller lignende de seneste 12 måneder

	Danmark	Udland	I alt, enten Danmark eller udland
Alle	6%	7%	10%
Under 30 år	19%	22%	27%
30-39-årige	12%	10%	17%
40-49-årige	2%	2%	4%
50-65-årige	2%	3%	5%
66+-årige	1%	2%	3%
Landets fire største byer	12%	12%	18%
Resten af landet	4%	5%	7%

Kilde: Repræsentativt survey blandt den voksne befolkning, Norstat for Dansk Erhverv, i september 2015

Anm.: Der er indsamlet i alt 1.011 besvarelser. Bemærk, at tabellen i modsætning til figur 1 viser andelen, som enten har brugt Airbnb, Uber, eller begge dele, således at procentsatserne ikke direkte kan sammenlignes

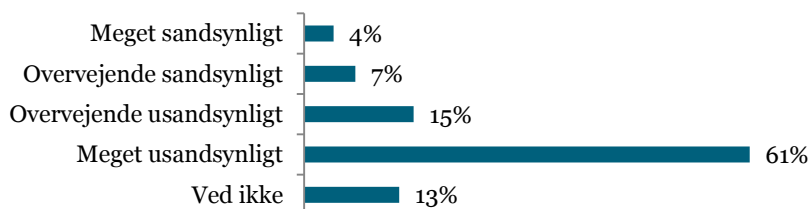
Hver tiende forventer at bruge en deleøkonomisk platform

Som ovenfor vist er det omtrent hver tiende dansker, som har brugt deleøkonomiske pladformer de seneste 12 måneder. Undersøgelsen viser, at det ligeledes er omkring hver tiende, som forventer at gøre det de kommende 12 måneder, jf. figur 4. Deleøkonomien har efter alt at dømme bevæget sig fra nicheområde til et reelt alternativ fx ved ferieplanlægningen hos mange danskere – men omvendt er der heller ikke tegn på et stort skred i brugen af de deleøkonomiske pladformer i hvert fald på kortere sigt.

Hver tiende forventer at benytte deleøkonomiske pladformer de kommende 12 måneder

Figur 4

”Som tingene er nu, hvor sandsynligt er det så, at du vil benytte en eller flere deleøkonomiske internetportaler i løbet af de kommende 12 måneder?”

Kilde: Repræsentativt survey blandt den voksne befolkning, Norstat for Dansk Erhverv, i september 2015

Anm.: Der er indsamlet i alt 1.011 besvarelser. Derved er den statistiske usikkerhed på maksimalt 3 pct. omkring hvert af de viste estimater

▼ OM DENNE UDGAVE

"Deleøkonomien i fremmarch" er 21. nummer af Dansk Erhvervs Perspektiv i 2015. Redaktionen er afsluttet den 22. september 2015.

▼ OM DANSK ERHVERVS PERSPEKTIV

Dansk Erhvervs Perspektiv udkommer ca. 25 gange årligt og henvender sig til beslutningstagere og meningsdannere på alle niveauer. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs Perspektiv med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ ISSN-NR.: 1904-7894

Dansk Erhvervs Perspektiv indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen "Dansk Erhvervs perspektiv: Analyse, økonomi og baggrund (online)"

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til underdirektør Geert Laier Christensen, tlf. 3374 6526.

▼ REDAKTION

Underdirektør Geert Laier Christensen (ansv.), cand. scient. pol.; cheføkonom Steen Bocian, cand. polit.; skattepolitisk chef Jacob Ravn, cand. jur.; chefkonsulent Malthe Mikkel Munkøe, cand. scient. pol., MA; politisk konsulent Morten Jarlbæk Pedersen, cand. scient. pol, ph.d.-stip.; økonom Jens Uhrskov Hjarsbech, cand. polit.; direktionssekretær Lotte Holmstrup

▼ NOTER

ⁱ Der verserer en retssag om, hvorvidt Uber reelt er et taxaselskab og skal følge taxalovgivningen, eller der er tale om et it-selskab, som blot faciliterer samkørsel

ⁱⁱ For at sikre at personerne i undersøgelsen har et rimeligt grundlag at svare ud fra, navnlig da der kan være en vis begrebsforvirring i forhold til, hvad begrebet deleøkonomi reelt dækker, er spørgsmålene blevet indledt med denne svartekst:

"De senere år er der kommet en række såkaldte deleøkonomiske internet-portaler, hvor man kan tilbyde korttids-udleje mod betaling til personer, man ikke kender i forvejen, men får kontakt til via en bestemt internet-side/mobiltelefon-app (fx udleje af bolig via Airbnb, tilbyde et lift i sin bil via Uber og lignende). Vi er interesseret i at høre, hvor udbredt det er at benytte disse nye "deleøkonomiske" internetsider/mobiltelefon-apps".

Konkret er stillet spørgsmålene:

"Har du selv inden for de seneste 12 måneder lejet en bolig via Airbnb eller en lignende internet-portal? Der tænkes på korttids-leje mod betaling, fx en uge mens du var på turistrejse via en internetportal som fx Airbnb, og ikke en lang eller permanent lejekontrakt"

"Har du selv inden for de seneste 12 måneder fået et lift/en køretur fra en privatperson (dvs. ikke en normal taxa) via fx Uber, Lyft eller lignende internet-portal?"

ⁱⁱⁱ Norstat for Dansk Erhverv. Data er indsamlet på Norstats webpanel og eftervægtet på centrale demografiske karakteristika for at sikre repræsentativitet